

(ร่าง)

ยุทธศาสตร์แพะ

ปี 2554 – 2559

1. ข้อเท็จจริง

1.1 ด้านการผลิตแพะ

(1) ในปี 2554 ประเทศไทย มีจำนวนแพะ ทั้งหมด 427,567 ตัว โดยรวมกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง 145,517 ตัว (ร้อยละ 34.03) ภาคใต้ 222,928 ตัว (ร้อยละ 52.13) ภาคเหนือ 42,802 ตัว (ร้อยละ 10.01) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 16,320 ตัว (ร้อยละ 3.81)

(2) อัตราการเพิ่มของจำนวนแพะในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ระหว่างปี 2550-2554 ใน

- พื้นที่ภาคกลาง ปี 2550 มี 162,926 ตัว ปี 2554 มี 145,517 ตัว ลดลงจำนวน 17,409 ตัว ลดลงเฉลี่ยจำนวน 4,352 ตัว/ปี หรือ ลดลงร้อยละ 2.51 ต่อปี

- พื้นที่ภาคใต้ ปี 2550 มี 174,052 ตัว ปี 2554 มี 222,928 ตัว เพิ่มรวม 48,876 ตัว เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 12,219 ตัว/ปี หรือ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปี ร้อยละ 8.11 ต่อปี

- พื้นที่ภาคเหนือ ปี 2550 มี 86,373 ตัว ปี 2554 มี 42,802 ตัว ลดลงจำนวน 43,571 ตัวลดลงเฉลี่ยปีละ 10,893 ตัว/ปี หรือ ลดลงเฉลี่ยต่อปี ร้อยละ 13.51 ต่อปี

- พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2550 มี 21,423 ตัว ปี 2554 มี 16,320 ตัว ลดลงจำนวน 5,103 ตัว ลดลงเฉลี่ยปีละ 1,276 ตัว/ปี หรือ ลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 6.45 ต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มของประชากรแพะในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ในพื้นที่ภาคต่าง ๆ นั้น พบว่า ภาคที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรแพะ คิดเป็นร้อยละต่อปี จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดตามลำดับได้แก่ (1) ภาคใต้ (ร้อยละ 8.11) (2) ภาคกลาง (ร้อยละ -2.51) (3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ -6.45) (4) ภาคเหนือ (ร้อยละ -13.51) ตามลำดับ

(3) ถ้าเปรียบเทียบประชากรแพะในพื้นที่ สนง. ปศข.ที่ 1 -9 พบว่า ในพื้นที่ สนง. ปศข. ที่ 9 ภาคใต้ตอนล่าง มีจำนวนแพะมากที่สุด มีจำนวนแพะรวม 169,927 ตัว (ร้อยละ 39.74 ของประเทศที่มีรวม 427,567 ตัว) และมีเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะรวม 30,595 ราย (ร้อยละ 73.57 ของประเทศที่มีเกษตรกรรวม 41,582 ราย)

(4) พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด ในปี 2554 มีการเลี้ยงแพะ จำนวนรวม 169,927 ตัว คิดเป็นร้อยละ 39.74 ของจำนวนแพะทั้งหมดในประเทศ จำนวน 427,567 ตัว เกษตรกรเลี้ยงแพะ 30,595 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.57 ของจำนวนของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะของประเทศ รวม 41,582 ราย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเลี้ยงแพะมากที่สุดของประเทศ

(5) สถิติจำนวนแพะในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด ในปี 2552, ปี 2553, และปี 2554 มีแพะจำนวน 105,005 ตัว, 138,373 ตัว และ 169,927 ตัว ตามลำดับ ในช่วง 3 ปีระหว่าง 2550-ปี 2554 มีการเลี้ยงแพะเพิ่มขึ้นจำนวนมากถึง 64,922 ตัว เฉลี่ยปีละ 21,640 ตัว ส่วนในปี 2550-ปี 2551 มีจำนวนลดลงเล็กน้อย

1.2 การผลิตแพะนม

(1) ในปี 2554 ประเทศไทยมีจำนวนแพะนม ทั้งหมด 33,363 ตัว โดยรวมกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ อยู่ที่พื้นที่ภาคกลาง 20,403 ตัว (ร้อยละ 61.15) ภาคใต้ 8,217 ตัว (ร้อยละ 24.62) ภาคเหนือ 3,405 ตัว (ร้อยละ 10.20) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1,338 (ร้อยละ 4.01)

(2) อัตราการเพิ่มจำนวนแพะนมในช่วง 4 ปี ที่ผ่านมา ระหว่างปี 2551-2554 ใน

- พื้นที่ภาคกลาง ปี 2551 มี 19,476 ตัว ปี 2554 มี 20,403 ตัว เพิ่มขึ้นจำนวน 927 ตัว เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 309 ตัว/ปี หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.82 ต่อปี

- พื้นที่ภาคใต้ ปี 2551 มี 2,271 ตัว ปี 2554 มี 8,217 ตัว เพิ่มขึ้นจำนวน 5,946 ตัว เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,982 ตัว/ปี หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 73.06 ต่อปี

- พื้นที่ภาคเหนือ ปี 2551 มี 4,387 ตัว ปี 2554 มี 3,405 ตัว ลดลงจำนวน 982 ตัว ลดลงเฉลี่ย 327 ตัว/ปี หรือ แต่เมื่อคิดเป็นร้อยละ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.45 ต่อปี เนื่องจากมีการเพิ่มจำนวนจาก ปี 2552-2553 เป็นจำนวนมาก

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2551 มี 3,379 ตัว ปี 2554 มี 1,338 ตัว ลดลงจำนวน 2,041 ตัว ลดลงเฉลี่ย 680 ตัว/ปี หรือ ลดลงร้อยละ 8.83 ต่อปี

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มของประชากรแพะนม ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ในพื้นที่ต่างๆ นั้นพบว่า ภาคที่มีการเพิ่มของประชากรแพะนม คิดเป็นร้อยละต่อปี จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดตามลำดับ ได้แก่ (1.) ภาคใต้ (ร้อยละ 73.06) (2.) ภาคเหนือ (ร้อยละ 24.45) (3.) ภาคกลาง (ร้อยละ 7.82) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (8.83) ตามลำดับ

(3) ถ้าเปรียบเทียบประชากรแพะนมในพื้นที่ สนง. ปศข. ที่ 1-9 พบว่า ในพื้นที่ สนง. ปศข. ที่ 1 ภาคกลาง มีจำนวนแพะนมมากที่สุด รวม 10,612 ตัว (ร้อยละ 31.80 ของประเทศที่มีรวม 33,363 ตัว) และมีเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะนม รวม 312 ราย (ร้อยละ 16.30 ของประเทศที่มีเกษตรกรรวม 1,914 ราย)

(4) พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด ใน ปี 2554 มีการเลี้ยงแพะนมจำนวน 5,948 ตัว คิดเป็นร้อยละ 17.82 ของจำนวนแพะนมทั้งหมดในประเทศ จำนวน 33,363 ตัว มี เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะนม จำนวน 1,018 คิดเป็นร้อยละ 53.18 ของจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะนมทั้งประเทศ 1,914 ราย ซึ่งเป็นพื้นที่ๆ มีการเลี้ยงแพะนมมากที่สุดในประเทศไทย

(5) สถิติจำนวนแพะนมในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด ในปี 2552, ปี 2553 และ ปี 2554 มีจำนวนแพะนม 16,798 ตัว 29,426 ตัว, และ 33,363 ตัว ตามลำดับ ในช่วง 2 ปี ระหว่าง 2552 - ปี 2554 มีการเลี้ยงแพะนมเพิ่มมากขึ้นถึง 16,565 ตัว เฉลี่ยปีละ 8,282 ตัว/ปี ส่วน ปี 2551-ปี 2552 มีจำนวนลดลงเล็กน้อย

(6) พันธุ์แพะนมที่เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงเป็นพันธุ์พื้นเมืองที่มีขนาดเล็กมีขนาดโตเต็มที่ที่มีน้ำหนักตัว 20-25 กิโลกรัม อัตราการเจริญเติบโตที่เลี้ยงในสภาพฟาร์มเกษตรกรประมาณ 50 กรัม/วัน มีอัตราการตายก่อนหย่านมค่อนข้างสูง

(7) การวิจัยและการพัฒนาพันธุ์แพะนม เป็นงานที่ต้องใช้เวลานาน เป็นการสร้างพันธุ์แพะขึ้นมาอาจใช้เวลา 10 – 15 ปี ขึ้นกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการขยายพันธุ์ และจำนวนแพะนมที่ใช้ในการสร้างพันธุ์แพะนมแต่ละรุ่น การวางแผนวิจัยเพื่อหาผลตอบสนองของการคัดเลือก (responses of selection) ความก้าวหน้าทางพันธุกรรม (genetic progress) เป็นต้น

(8) การพัฒนาพันธุ์แพะนมโดยการผสมเทียม เป็นวิธีการหนึ่งที่มีสามารถการกระจายพันธุ์แพะนม ได้รวดเร็วและปราศจากโรค การใช้น้ำเชื้อแช่แข็งผสมเทียมเป็นวิธีที่นิยมใช้เพิ่มปริมาณสัตว์ที่มีพันธุกรรมดี ข้างพอได้เป็นจำนวนมากและมีราคาถูกกว่าเลี้ยงดูพ่อพันธุ์ที่มีราคาแพงไว้คุมฝูง รวมทั้งเป็นการช่วยป้องกันปัญหาเลือดชิด ป้องกันโรคที่ติดต่อทางระบบสืบพันธุ์ ในระยะแรก สหป. ริเริ่มใช้การผสมเทียม ด้วยน้ำเชื้อแช่แข็งที่ผลิตจากพ่อพันธุ์แพะเนื้อ/นมจากต่างประเทศ มาให้บริการผสมเทียมแพะนมของเกษตรกร ในปี 2552

(9) นำเชื้อจากแพะนมที่นำเข้าจากต่างประเทศ มี 5 สายพันธุ์ ได้แก่ ซาแนน ท็อกเกินเบอร์ก อัลไพน์ แองโกลนูเปียน และบอร์ ส่วนผลการผสมเทียม มีการผสมเทียม 359 ตัว แม่แพะนมตั้งท้อง 134 ตัว (ตรวจด้วยอัลตราซาวด์) อัตราการตั้งท้อง 37.33%

(10) การพัฒนาพันธุ์แพะนมโดยการย้ายฝากตัวอ่อน เป็นเทคโนโลยีที่ใช้เพิ่มจำนวนแพะพันธุ์กรรมดี ทั้งพ่อและแม่ในเวลาอันสั้น มีวิธีโดยย่อ โดยคัดเลือกพ่อแม่ที่มีผลผลิตสูง จากนั้นทำให้แม่แพะนมตกไข่พร้อมกันหลายๆใบ แล้วให้ผสมพ่อพันธุ์เก็บตัวอ่อนโดยวิธีผ่าตัดหลังการผสม 7 วัน นำตัวอ่อนไปฝากในปีกมดลูกของแพะนมตัวรับที่มีผลผลิตต่อยกว่า เพื่อให้ตั้งท้องและคลอดลูกแทนแม่แพะนมเจ้าของตัวอ่อน ลูกที่เกิดสามารถนำไปเป็นพ่อแม่พันธุ์ปรับปรุงพันธุ์ในฝูง ซึ่งจะยกระดับสายสายเลือดของแพะนมในฝูงได้

(11) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สหป.ได้เก็บตัวอ่อนจากแพะนม 84 ตัว ได้ตัวอ่อนคุณภาพนำไปย้ายฝากได้ 881 ใบ เฉลี่ย 10.5 ใบ/ตัว นอกจากนี้มีการฝากตัวอ่อนสดในตัวรับ 148 ตัว ตั้งท้อง 95 ตัว (ร้อยละ 84.2) รวมทั้งฝากตัวอ่อนแช่แข็ง ในตัวรับ 146 ตัว ตั้งท้อง 60 ตัว (ร้อยละ 41.1)

(12) โรคที่สำคัญสำหรับการเลี้ยงแพะนม ได้แก่ โรคนิวโมเนอซิส โรค CAE รวมทั้งได้แจ้งแนวทาง มาตรการในการดูแลควบคุมป้องกันโรคนิวโมเนอซิส โรคในแพะนม หลักเกณฑ์การรับรองและการรักษา สถานภาพฟาร์มปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยด้วย

1.3 การตลาดแพะเนื้อและแพะนม

(1) แพะเนื้อ มีรูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นแพะมีชีวิต อาหารสำเร็จรูปจากเนื้อแพะ และผลิตภัณฑ์จากหนังแพะ ส่วนราคาจำหน่าย แพะมีชีวิตในภาคใต้ราคา 180 – 200 บาท/กิโลกรัม ในภาคกลางและภาคเหนือ ราคาต่ำกว่า 100 บาท/กิโลกรัม ซึ่งจะแพงกว่าเนื้อสัตว์ชนิดอื่น ในด้านช่องทางจำหน่าย ได้แก่ การจำหน่ายผ่านพ่อค้ารวบรวม การซื้อโดยตรงจากผู้เลี้ยงและการขายปลีก

(2) แพะนมมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ นมแพะพาสเจอร์ไรส์ และเครื่องสำอาง ส่วนราคาจำหน่าย จะแตกต่างกันตามลักษณะบรรจุภัณฑ์ ในด้านช่องทางการจำหน่าย มีการจำหน่ายตรงและจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย (ร้านค้า , ตัวแทน)

1.4 ด้านการผลิตแกะ

(1) ในปี 2554 ประเทศไทย มีจำนวนแกะ ทั้งหมด 51,735 ตัว โดยรวมกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ อยู่ในพื้นที่ ภาคกลาง 15,027 ตัว (ร้อยละ 29.04) ภาคใต้ 29,910 ตัว (ร้อยละ 57.81) ภาคเหนือ 4,628 ตัว (ร้อยละ 8.94) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2,170 ตัว (ร้อยละ 4.19)

(2) อัตราการเพิ่มของจำนวนแกะในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ระหว่าง ปี 2550-2554 ใน

- พื้นที่ภาคกลาง ปี 2550 มี 20,984 ตัว ปี 2554 มี 15,027 ตัว ลดลงจำนวน 5,957 ตัว ลดลงเฉลี่ย 1,489 ตัว/ปี หรือ ร้อยละ 7.23 ต่อปี

- พื้นที่ภาคใต้ ปี 2550 มี 20,320 ตัว ปี 2554 มี 29,910 ตัว เพิ่มขึ้นจำนวน 9,590 ตัว เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2,398 ตัว/ปี หรือ ร้อยละ 12.55 ต่อปี

- พื้นที่ภาคเหนือ ปี 2550 มี 6,714 ตัว ปี 2554 มี 4,628 ตัว ลดลงจำนวน 2,086 ตัว ลดลงเฉลี่ย 522 ตัว/ปี หรือ ร้อยละ 7.75 ต่อปี

- พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี 2550 มี 2,945 ตัว ปี 2554 มี 2,170 ตัว ลดลงจำนวน 775 ตัว ลดลงเฉลี่ย 194 ตัว/ปี แต่เมื่อคิดเป็นร้อยละ จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 23.45 เนื่องจาก ระหว่าง ปี 2552 – 2553 มีจำนวนเพิ่มขึ้นสูง

เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรแกะในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ในพื้นที่ ภาค ต่างๆ นั้น พบว่า ภาคที่มีการเพิ่มของประชากรแกะ คิดเป็นร้อยละ ต่อปี จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ตามลำดับได้แก่ (1.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.45 เนื่องจากมีการเพิ่มขึ้นมากในระหว่างปี) (2.) ภาคใต้ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.55) (3.) ภาคกลาง (ลดลงร้อยละ 7.23) (4.) ภาคเหนือ (ลดลงร้อยละ 7.75) ตามลำดับ

(3) ถ้าเปรียบเทียบกับประชากรแกะในพื้นที่ สนง. ปศข. ที่ 1-9 พบว่า ในพื้นที่ สนง. ปศข. ที่ 9 ภาคใต้ตอนล่าง มีจำนวนแกะมากที่สุด มีจำนวนแกะ รวม 29,130 ตัว (ร้อยละ 56.30 ของประเทศที่มีรวม 51,735 ตัว) และมีเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะ รวม 5,531 (ร้อยละ 89.33 ของประเทศที่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะรวม 6,191 ราย)

(4) พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด ใน ปี 2554 มีการเลี้ยง แกะ จำนวน รวม 29,130 ตัว คิดเป็น ร้อยละ 56.30 ของจำนวนแกะทั้งหมดในประเทศ จำนวน 51,735 ตัวเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะ 5,531 ราย คิดเป็น ร้อยละ 89.33 ของเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะทั่วประเทศ รวม 6,191 ราย ซึ่งเป็นพื้นที่ ๆ มีการเลี้ยงแกะมากที่สุดของประเทศ

(5) สถิติจำนวนแกะในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด ใน ปี 2552, ปี 2553 และ ปี 2554 มีจำนวน แกะ 16,690 ตัว, 22,530 ตัว, และ 29,130 ตัว ตามลำดับ ในช่วง 3 ปี ระหว่าง 2552-2554 มีการเลี้ยง แกะเพิ่มมากขึ้นจำนวน 12,440 ตัว เฉลี่ย ปีละ 4,146 ส่วนใน ปี 2550-2551 มีจำนวนลดลงเล็กน้อย

1.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และศักยภาพ (SWOT Analysis) ของการเลี้ยงแพะแกะ ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

(1) จุดแข็ง (Strengths)

1) แพะแกะเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย เกษตรกรสามารถเลี้ยงได้ในครัวเรือนแม้มีพื้นที่ไม่มากนัก โดยอาจเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมได้ การเลี้ยงแพะแกะใช้เงินลงทุนต่ำเมื่อเทียบกับการเลี้ยงโคกระบือ มีความเสี่ยงในการลงทุนน้อยและให้ผลตอบแทนสูง เนื่องจากแพะแกะเป็นสัตว์ที่ขยายพันธุ์ได้เร็วและใช้ระยะเวลาเลี้ยงสั้นก็สามารถขายส่งตลาดได้แล้ว

2) อาชีพการเลี้ยงแพะแกะสอดคล้องกับวิถีชีวิต ศาสนาและประเพณีของชุมชนชาวมุสลิม ซึ่งมีประชากรสูงมากในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

3) เกษตรกรมีความพร้อมที่จะเลี้ยงแพะแกะ ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยแต่ก็อยากจะเลี้ยงแพะแกะเพิ่มหากมีโอกาส

4) ผลผลิตแพะแกะในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ต้องนำเข้าจากตอนบนของประเทศและราคาแพะแกะในพื้นที่สูงกว่าภูมิภาคอื่นจึงเป็นที่จูงใจให้มีการเลี้ยงแพะแกะ

(2) จุดอ่อน (Weaknesses)

1) ปัญหาด้านการผลิตที่สำคัญคือยังมีแหล่งผลิตแพะแกะพันธุ์ดีหรือแพะแกะที่จะเลี้ยงเป็นพ่อแม่พันธุ์ โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการเลี้ยงเป็นการค้ามักประสบปัญหาในการรวบรวมสัตว์

2) ลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างไม่เหมาะกับแพะแกะเนื่องจากมีความชื้นสูงทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพของแพะแกะ เช่น เป็นหวัด ปอดบวม พยาธิภายใน เป็นต้น

3) เกษตรกรในพื้นที่ยังมีการเลี้ยงแพะแกะตามวิถีชีวิตอย่างเดิมไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และไม่นิยมปลูกหญ้าเสริมสำหรับการเลี้ยงแพะแกะทำให้อาหารสัตว์ไม่เพียงพอและมีคุณภาพต่ำ

4) เกษตรกรขาดแคลนพันธุ์พืชอาหารสัตว์และไม่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดหาพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ

5) มีปัญหาด้านการตลาดหลายประการ เช่น ไม่มีระบบตลาดที่ชัดเจน แหล่งข้อมูลด้านการตลาดมีน้อยปริมาณและคุณภาพของแพะแกะไม่แน่นอนทำให้นักธุรกิจไม่กล้าที่จะลงทุนทั้งด้านการเลี้ยงและการแปรรูปสินค้าอาหารจากแพะแกะ ขาดการสนับสนุนและการพัฒนาด้านการตลาดจากภาครัฐ รวมถึงเนื้อแพะแกะยังมีการบริโภคไม่แพร่หลาย ส่วนมากจะนิยมบริโภคในกลุ่มคนมุสลิมและคนจีนบางส่วน ซึ่งคนทั่วไปยังเห็นว่าเนื้อแพะแกะมีกลิ่นสาบ

6) ระบบการเลี้ยงยังไม่มาตรฐาน ไม่มีโรงฆ่าชำแหละและเชียงจำหน่ายเนื้อแพะแกะที่ถูกสุขลักษณะทำให้ผู้บริโภคขาดความมั่นใจ

7) การขับเคลื่อนเครือข่ายแพะแกะยังไม่ครอบคลุมและไม่เข้มแข็ง รวมทั้งขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ

8) ขาดงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเลี้ยงแพะแกะในระบบการค้าและอุตสาหกรรม

(3) โอกาส (Opportunities)

1) หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมปศุสัตว์ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีนโยบายภาครัฐที่สำคัญ เช่น นโยบายกำหนดให้แพะแกะเป็นสินค้าในยุทธศาสตร์นโยบายพัฒนาแพะแกะนำพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนโยบายรัฐส่งเสริมสินค้าฮาลาล ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสที่สำคัญในการสนับสนุนการเลี้ยงแพะแกะของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2) หน่วยงานภาครัฐมีนโยบายสร้างและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะแกะให้เข้มแข็ง

3) ผลผลิตจากแพะแกะสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย และเป็นสินค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการบริโภคสินค้าสุขภาพ

4) นอกจากการผลิตแพะแกะไม่เพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่แล้ว กลุ่มประเทศมุสลิมยังมีความต้องการสินค้าแพะแกะและผลิตภัณฑ์สำหรับการอุปโภคและบริโภค

5) นโยบายส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อผลิตพลังงานทดแทน ทำให้มีวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นจากทางใบปาล์มที่เกษตรกรต้องตัดทิ้งและกากปาล์มจากการสกัดน้ำมัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการส่งเสริมการเลี้ยงแพะแกะในรูปแบบฟาร์มเพื่อการค้า

6) การเลี้ยงแพะแกะช่วยสนับสนุนนโยบายลดภาวะโลกร้อน และสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีโดยมูลแพะแกะ

7) กรมปศุสัตว์มีการจัดตั้งศูนย์/สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ยะลาและปัตตานี ซึ่งเป็นแหล่งผลิตแพะพันธุ์ดี และเป็นแหล่งศึกษาวิจัยพัฒนาการเลี้ยงแพะแกะ รวมถึงในส่วนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และโครงการฟาร์มตัวอย่างของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

(4) อุปสรรค (Threats)

1) มีการลักลอบนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านทำให้เสี่ยงต่อการควบคุมโรค

2) ผู้บริโภคมีความรู้และทัศนคติในการบริโภคแพะแกะและผลิตภัณฑ์ไม่ถูกต้อง

3) การบริโภคแพะแกะส่วนใหญ่ยังอยู่เฉพาะในบางกลุ่ม

4) ปัญหาโรคระบาดสำคัญต่อการเลี้ยงแพะ (แท้งติดต่อ และ CAE)

5) ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

6) การลักลอบการเคลื่อนย้ายสัตว์ระหว่างเขต

7) การขยายของเมืองและพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ ลดพื้นที่เลี้ยงแพะแกะ

2. วิสัยทัศน์

- พัฒนาอาชีพการเลี้ยงแพะให้ยั่งยืน และมีคุณภาพสู่ตลาดฮาลาล เพียงพอต่อการบริโภค และส่งออกได้

3. พันธกิจ

1) เพิ่มปริมาณการเลี้ยงแพะและพัฒนาคุณภาพผลผลิตจากการเลี้ยงแพะ

2) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เครือข่าย และชมรมผู้เลี้ยงแพะ

3) พัฒนาและเพิ่มจำนวนฟาร์มแพะมาตรฐานและโรงฆ่าแพะมาตรฐานให้มากขึ้น

4) ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์จากแพะภายในประเทศให้มากขึ้น

- 5) การผลิตแพะและผลิตภัณฑ์แพะที่มีความปลอดภัยทางอาหารและสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค
- 6) พัฒนาระบบการตลาดภายในประเทศเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ
- 7) เพิ่มปริมาณประเภทของผลิตภัณฑ์จากแพะและคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 8) ประสานความร่วมมือทางด้านการผลิต แปรรูปและการตลาดสินค้าฮาลาลในพื้นที่ภูมิภาคและระหว่างประเทศ กับหน่วยงานของ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการต่างประเทศ

4. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
- 2) เพื่อเพิ่มปริมาณแพะและผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอต่อการบริโภคและส่งออก
- 3) เพื่อส่งเสริมการบริโภคและพัฒนาระบบการตลาด
- 4) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
- 5) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตแพะและผลิตภัณฑ์แพะให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย และยั่งยืน

5. เป้าหมาย

- 1) ประชากรแพะในพื้นที่เขต 9 เพิ่มขึ้นปีละไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5
- 2) มีเครือข่ายหรือชมรมผู้เลี้ยงแพะประจำจังหวัดไม่ต่ำกว่า 7 จังหวัด
- 3) มีฟาร์มแพะที่ผ่านการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานจำนวน 91 แห่ง
- 4) ให้การรับรองฟาร์มปลอดโรค布鲁เซลโลซิส 363 แห่ง และฟาร์มปลอดโรค CAE 363 แห่ง

6. ยุทธศาสตร์

ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์หลัก จำนวน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (1) ประเด็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- (2) ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการผลิตและผลิตภัณฑ์ให้เพียงพอได้มาตรฐานและปลอดภัย
- (3) ประเด็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริโภคและพัฒนาระบบการตลาดสู่อุตสาหกรรมฮาลาล

7. กลยุทธ์

ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์

1. กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
2. กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายการผลิตและการตลาด
3. กลยุทธ์การเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการเลี้ยงแพะ
4. กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาเพื่อเพิ่มปริมาณอาหารแพะ
5. กลยุทธ์พัฒนาระบบการผลิตแพะและผลิตภัณฑ์แพะให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย และยั่งยืน
6. กลยุทธ์การส่งเสริมการบริโภคและพัฒนาระบบการตลาด

โดยในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ประกอบด้วยกลยุทธ์ต่างๆ มีรายละเอียด ได้แก่

1. ประเด็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.1 กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

- 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงแพะ (ปศข.9)
- 2) โครงการพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงแพะเนื้อเพื่อรองรับอุตสาหกรรมฮาลาล (ปศข.9)
- 3) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงแพะในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ (แพะนมรายย่อย และแพะเนื้อรายย่อย) (ปศข.9)
- 4) โครงการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง (ศวท.นราธิวาส)
- 5) โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการผสมเทียมแพะ (ศวท.นราธิวาส)
- 6) โครงการหน่วยพัฒนาแพะเคลื่อนที่ (ศวท.นราธิวาส)
- 7) โครงการพัฒนาสุขภาพแพะ (ศวท.นราธิวาส)
- 8) โครงการจัดทำฟีดอาหารสัตว์สวนครัว (ศวท.นราธิวาส)
- 9) โครงการจัดตั้งศูนย์ผลิตและกระจายแพะพันธุ์ดี (ศวท.นราธิวาส)
- 10) โครงการพัฒนาระบบการผลิตและการแปรรูปนมแพะ (ศวท.นราธิวาส)

1.2 กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายการผลิตและการตลาด

- 1) โครงการขยายผลการส่งเสริมพัฒนาการเลี้ยงแพะนมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปศข.9)

2. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการผลิตและผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย

2.1 กลยุทธ์การเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการเลี้ยงแพะ

- 1) โครงการผลิตแพะนมพันธุ์ดีใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ (ปศข.9)

2.2 กลยุทธ์การเร่งรัดพัฒนาเพื่อเพิ่มปริมาณอาหารแพะ

2.3 กลยุทธ์พัฒนาระบบการผลิตแพะและผลิตภัณฑ์แพะให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย และยั่งยืน

- 1) โครงการเพิ่มศักยภาพแพะเนื้อเพื่อผลิตอาหารฮาลาล (ปศข.9)
- 2) โครงการกระจายพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์แกะรองรับสินค้าฮาลาลในจังหวัด (ปศข.9)
- 3) โครงการยกระดับมาตรฐานการผลิตแกะสำหรับเกษตรกรเพื่อรองรับการผลิตสินค้าฮาลาล (ปศข.9)
- 4) โครงการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์แกะโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อยกระดับสินค้าฮาลาล (ปศข.9)
- 5) โครงการกระจายพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์แกะรองรับสินค้าฮาลาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปศข.9)
- 6) โครงการพัฒนาสุขภาพแพะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ปศข.9)
- 7) โครงการฟาร์มมาตรฐานแพะแกะคุณภาพมุ่งสู่อาหารปลอดภัย (ปศข.9)
- 8) โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตแพะจังหวัดพัทลุง (สนง.ปศจ.พท) (งบกลุ่มจังหวัด)
- 9) โครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตแพะจังหวัดพัทลุง (สนง.ปศจ.พท) (งบจังหวัด)

3. ประเด็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมการบริโภคและพัฒนาระบบการตลาด

- 1) โครงการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์แพะแกะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปศข.9)
- 2) โครงการศูนย์อาหารฮาลาลจังหวัดสตูล (ปศข.9)
- 3) โครงการศึกษาระบบการตลาดแพะและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ภาคใต้และประเทศมาเลเซีย (ศวท.นราธิวาส)

8. กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

ควรมี องค์กร กลไกบริหารและวิธีปฏิบัติที่มีผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ฯ ดังนี้

1) **องค์กรระดับชาติ** ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาแพะ และผลิตภัณฑ์เป็นองค์กรกลางในการประสาน จัดทำนโยบายแผนงานโครงการ ร่วมกับหน่วยงานและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมี กรมปศุสัตว์รับผิดชอบและ ประสานด้านงบประมาณ และด้านการบริหารและกลั่นกรอง นโยบายแผนปฏิบัติงานและการดำเนินงานในแต่ละปีให้เป็นระบบ

2) **องค์กรระดับภูมิภาค** ในแต่ละภูมิภาค ควรมีคณะทำงานพัฒนาแพะและผลิตภัณฑ์ระดับภาคที่มี ตัวแทนจากภาคราชการ สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ เป็นคณะทำงานเพื่อร่วมระดมความคิดเห็น จัดทำแผน ประสานงาน แก้ไขปัญหา และจัดทำแนวทางการ พัฒนาที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่

3) **กลไก** ควรจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาแพะระดับประเทศ แผนพัฒนาแพะระดับภูมิภาคตลอดจน การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีเพื่อการของงบประมาณจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตลอดจนนโยบายของรัฐและความต้องการของเกษตรกร ภาวะด้านการตลาดและความต้องการในการบริโภคแพะในพื้นที่ภูมิภาค

4) **การบริหารแผน** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำเป็นต้องยึดหลัก 3 ประการคือ

4.1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในคณะกรรมการพัฒนาแพะ และผลิตภัณฑ์โดยมอบภาระกิจและอำนาจด้าน การบริหารงานและด้านการจัดการวิชาการแบบครบวงจรรวมทั้งบุคลากรที่จำเป็นทั้งนี้เพื่อหลักเอกภาพและ ประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ

4.2 วางระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละปีเพื่อเสนอผลความก้าวหน้าตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคประกอบการวินิจฉัยและสั่งการของกรมปศุสัตว์และองค์กรระดับชาติและระดับภูมิภาค ตามข้อ1. และข้อ2

4.3 สร้างเครือข่าย (Network) ระหว่างภาครัฐ เอกชน และกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เป็นจุดร่วมในการ แลกเปลี่ยนปัญหา อุปสรรค ความต้องการและแนวทางการพัฒนาที่จะดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เป็นไปด้วย ความสำเร็จ

5) **วิธีปฏิบัติ** เพื่ออำนวยความสะดวกให้การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและการบริหารแผนบังเกิดประสิทธิภาพสูง สมควรกำหนดนโยบายวิธีปฏิบัติดังนี้

5.1 ด้านการเงิน เน้นการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนการลงทุนโดยเฉพาะของผู้ประกอบการ ภาคเอกชนและกลุ่มเกษตรกรเพื่อการพิจารณาปรับปรุงการกำหนดเกรดและราคาซื้อขายและเพื่อสร้างความ เชื่อมโยงในระบบการผลิตระหว่างเกษตรกรรายย่อยกับผู้ผลิต

5.2 ด้านบุคลากร ปรับปรุงระบบงานรวมทั้งฝึกอบรมบุคลากรให้สามารถรองรับภาระกิจที่ปรับเปลี่ยน บทบาทเป็นผู้สนับสนุนและประสานงานกลั่นกรอง คัดเลือกและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรของเกษตรกรที่ สนใจจริงๆ ที่จะเข้าร่วมในโครงการให้เข้มแข็งเพื่อให้เป็นรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.3 ด้านการบริหาร ประกอบด้วยการวางแผนปฏิบัติงาน การกำหนดพื้นที่เป้าหมายและการปฏิบัติงานภายใต้ กรอบนโยบายฯลฯ ข้างต้น โดยดำเนินการในเชิงระบบรวมทั้งประกอบด้วยระบบย่อยหลายระบบผสมผสาน เข้าด้วยกันและมอบหมายความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตามโครงการให้ชัดเจนเป็นส่วน หนึ่งรวมทั้งจัดให้แผนงานติดตามและประเมินผลสำเร็จอย่างใกล้ชิดเป็นรายปี

9. ทิศทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเลี้ยงแพะแกะสู่เชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม

ในการพัฒนาและส่งเสริมการเลี้ยงแพะแกะเนื้อในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง จากผลการวิเคราะห์ สามารถสรุปเป็นแนวทางได้ 5 ประการ

1. **ด้านการปรับปรุงพันธุ์** ซึ่งจำเป็นจะต้องปรับปรุงพันธุ์แพะแกะในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นพันธุ์ พื้นเมืองหรือลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง เพื่อให้ได้แพะแกะที่มีคุณภาพ อัตราการเจริญเติบโตสูง ให้ผลตอบแทนสูงและ เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค โดยกรมปศุสัตว์ต้องผลิตพ่อแม่พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในการใช้ปรับปรุงพันธุ์

ซึ่งอาจมีความจำเป็นต้องนำเข้าแพะแกะพันธุ์ดีจากต่างประเทศ และการนำเทคโนโลยี เช่นการผสมเทียม การย้ายฝากตัวอ่อนมาช่วยในการปรับปรุงพันธุ์ นอกจากนี้ต้องจัดตั้งศูนย์บำรุงพันธุ์แพะแกะของเอกชนในความรับรองของกรมปศุสัตว์ เพื่อเร่งขยายแพะแกะพันธุ์ดีให้เพียงพอและทันต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

2. ด้านอาหารสัตว์ เนื่องจากพื้นที่ของเกษตรกรมีอยู่อย่างจำกัดและส่วนใหญ่จะใช้ในการปลูกพืชผลการเกษตรชนิดอื่น จึงไม่มีพื้นที่ปลูกหญ้าเพียงพอ สามารถแก้ปัญหาได้โดยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบเหลือใช้ทางการเกษตรต่าง ๆ เป็นอาหารสัตว์เช่นเปลือกข้าวโพด ยอดอ้อย ทางปาล์ม เป็นต้นโดยเฉพาะวัสดุเหลือใช้จากปาล์มน้ำมัน (ทางใบปาล์ม กากปาล์ม) ซึ่งจะมีมากในอนาคตเนื่องจากการส่งเสริมปลูกพืชพลังงานทดแทนของทางราชการ การแนะนำการปลูกพันธุ์หญ้าที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการส่งเสริมให้ปลูกหญ้าแซมในพื้นที่เพาะปลูกพืชอย่างอื่นก็สามารถช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้

3. ด้านการสร้างเครือข่ายการผลิตแพะแกะ เพื่อให้สามารถผลิตแพะแกะได้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดทั้งปริมาณและคุณภาพ และมีแพะแกะป้อนตลาดได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เครือข่ายการผลิตจำเป็นต้องสร้างทั้งในรูปแบบเครือข่ายการเลี้ยงแบบฟาร์มธุรกิจ ที่มีมาตรฐาน สามารถผลิตแพะแกะที่มีคุณภาพเนื้อดีสำหรับป้อนตลาดผู้บริโภคที่ต้องการเนื้อที่มีคุณภาพดี และป้อนโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์แพะที่จะเกิดขึ้น และการสร้างเครือข่ายสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่ยังเลี้ยงแพะแกะตามวิถีชีวิตเดิม ซึ่งแพะแกะเหล่านี้ยังเป็นที่ต้องการของชาวบ้านสำหรับบริโภคในท้องถิ่นและเพื่อการประกอบพิธีกรรม การสร้างเครือข่ายการเลี้ยงแพะแกะเชิงธุรกิจอาจดำเนินการในรูปแบบการทำ contact farming ส่วนเครือข่ายการเลี้ยงแพะแกะรายย่อยรูปแบบการส่งเสริมสามารถดำเนินการในลักษณะการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ผู้เลี้ยงแพะแกะ หรือธนาคารแพะ เป็นต้น

4. ด้านการตลาด เพื่อให้เกิดตลาดและช่องทางการตลาดที่ชัดเจน สามารถทำได้โดย การสร้างตลาดกลางแพะแกะขึ้นทั้งระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด โดยให้ตลาดมีความยั่งยืนและมีความถี่ในการเปิดตลาดที่เหมาะสม หมุนเวียนสลับไป รวมถึงการส่งเสริมตลาดในลักษณะของ contact farming นอกจากนี้การสร้างโรงฆ่าสัตว์สำหรับแพะแกะที่ได้มาตรฐาน และการเปิดเชิงจำหน่ายเนื้อแพะแกะ ร้านอาหารแพะแกะ ให้ผู้บริโภคสามารถซื้อหาได้อย่างสะดวก เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง และการสร้างความร่วมมือกับมาเลเซียด้านตลาดฮาลาล รวมถึงหาช่องทางในการเปิดตลาดไปยังประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางโดยเฉพาะประเทศกาตาร์และประเทศคูเวต จะช่วยเสริมให้การส่งเสริมการเลี้ยงแพะแกะประสบความสำเร็จ

5. ด้านการวิจัยและพัฒนา โดยสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อทำการการศึกษาวิจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจแพะแกะ ได้แก่การพัฒนาการผลิต เช่นด้านปรับปรุงพันธุ์ อาหาร การจัดการเลี้ยงและการส่งเสริมการเลี้ยงแพะแกะ ด้านการพัฒนาตลาด เช่น ศึกษาระบบการตลาด การพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด uth การตลาด ศึกษาการพัฒนาการแปรรูปและผลิตภัณฑ์แพะแกะ เป็นต้น

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะมีประสิทธิภาพในการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และมีต้นทุนการผลิตที่เหมาะสม
- 2) ผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากแพะที่เกษตรกรผลิตได้มีเสถียรภาพด้านราคา และตลาดรองรับได้ตลอดปี
- 3) มีผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากผลผลิตแพะมีจำนวนหลากหลายชนิดเพิ่มขึ้น
- 4) องค์กรเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะมีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น

11. แผนงานโครงการ

- ประกอบไปด้วย 24 โครงการ (ตามที่แนบ)

ตารางที่ 1 จำนวนแพะแยกตามประเภท และเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ รายเขตในปี 2554

เขตปศุสัตว์	แพะเนื้อ		แพะนม		แพะทั้งหมด		เกษตรกร		เฉลี่ยต่อครัวเรือน
	จำนวน (ตัว)	%	จำนวน (ตัว)	%	จำนวน (ตัว)	%	(ครัวเรือน)	%	
รวม	394,204	100.00	33,363	100.00	427,567	100.00	41,582	100.00	10.28
เขต 1	46,328	11.75	10,612	31.81	56,940	13.32	1,337	3.22	42.59
เขต 2	7,872	2.00	958	2.87	8,830	2.07	424	1.02	20.83
เขต 3	11,262	2.86	961	2.88	12,223	2.86	674	1.62	18.14
เขต 4	3,720	0.94	377	1.13	4,097	0.96	383	0.92	10.70
เขต 5	10,500	2.66	1,738	5.21	12,238	2.86	920	2.21	13.30
เขต 6	28,897	7.33	1,667	5.00	30,564	7.15	799	1.92	38.25
เขต 7	70,914	17.99	8,833	26.48	79,747	18.65	1,778	4.28	44.85
เขต 8	50,732	12.87	2,269	6.80	53,001	12.40	4,672	11.24	11.34
เขต 9	163,979	41.60	5,948	17.83	169,927	39.74	30,595	73.58	5.55

ตารางที่ 2 จำนวนแพะแยกตามประเภท และเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ รายภาคในปี 2554

ภาค	แพะ							
	แพะเนื้อ			แพะนม			รวม	
	ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)
รวม	125,370	268,834	40,372	7,513	25,850	1,914	427,567	41,582
เหนือ	13,153	26,244	1,622	892	2,513	144	42,802	1,719
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4,892	10,090	980	392	946	96	16,320	1,057
กลาง	37,423	87,691	3,205	3,673	16,730	471	145,517	3,539
ใต้	69,902	144,809	34,565	2,556	5,661	1,203	222,928	35,267

ตารางที่ 3 จำนวนแพะแยกตามประเภท และเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ รายจังหวัดในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 9 ปี 2554

จังหวัด	แพะเนื้อ		แพะนม		แพะทั้งหมด		เกษตรกร (ครัวเรือน)		เกษตรกรรวม (ครัวเรือน)
	จำนวน (ตัว)	%	จำนวน (ตัว)	%	จำนวน (ตัว)	%	แพะเนื้อ	แพะนม	
รวม	163,979	41.60	5,948	17.83	169,927	39.74	30,036	1,018	31,054
ยะลา	38,504	9.77	2,532	7.59	41,036	9.60	8,479	391	8,870
ปัตตานี	31,737	8.05	1,232	3.69	32,969	7.71	7,026	240	7,266
สงขลา	26,670	6.77	560	1.68	27,230	6.37	3,441	85	3,526
นราธิวาส	24,517	6.22	962	2.88	25,479	5.96	4,865	161	5,026
สตูล	21,072	5.35	330	0.99	21,402	5.01	3,247	86	3,333
พัทลุง	12,577	3.19	256	0.77	12,833	3.00	1,664	37	1,701
ตรัง	8,902	2.26	76	0.23	8,978	2.10	1,314	18	1,332

